

Kalaallit Nunaanni qeerlutuut meqquisa katagaaffiisa sumiinneri pillugit paasissutis- sat nutartikkat

DCE-mi immikkut suliaqartut allakkiaat – Nationalt Center for Miljø og Energi

Ulloq: 12. december 2022 | 84
(GL)

AARHUS
UNIVERSITET

DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

PINNGORTITALERIFFIK
Grønlands Naturinstitut

Allakkiaq paasissutissaq

	Suliassaqtut DCE-miit paasissutissiinerat – Nationalt Center for Miljø og Energi
Susassaqarfik:	Siunnersuinermut allakkiaq
Qulequtaq:	Kalaallit Nunaanni qeerlutuut meqqusa katagaaffiisa sumiinneri pillugit paasissutissat nutartikkat
Allaaserinnittut:	David Boertmann ¹ , Kasper Lambert Johansen ¹ , Anders Mosbech ¹ & Merkel, F.R. ^{1,2}
Institutionit:	¹ Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet, ² Pinngortitaleriffik (GN)
Suliassaqtut ilassuteqartut:	Daniel Spelling Clausen
Pitsaassutisimik qulakk., DCE:	Kirsten Bang
Kalaallisut nutserisoq:	Aleqa Hammond
Avataanit ilassuteqartoq:	Avataaniit ilassuteqartoqanngilaq
Suliakkiisoq:	Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik (ASAA), Naalakkersuisut
Innersuunneqassapput:	Boertmann, D., Johansen, K.L., Mosbech, A., & Merkel, F.R. 2022. Kalaallit Nunaanni qeerlutuut meqqusa katagaaffiisa sumiinneri pillugit paasissutissat nutartikkat. – Aarhus Universitet, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, 10 s. – Rådgivningsnotat no. 2022 84. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2022/N2022_84GL.pdf
	Issuaneq atorneqarsinnaavoq erseqqissumik sumingaanneersuunera allallugu
Saqqata assiliartaa:	Fældende kongeederfugle i Melville Bugt, 5. aug. 2012. Foto D. Boertmann
Quppernerit:	10

Tunuliaqut

Allakkiaq Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi (kulbrinti pinnagu) nunami misissuinermit nalunaaruteqartarnermi malittarisassat (Anon. 2000) (Kingorna taaneqarpoq nunami malittarisassat) malittarisassanik sinaakkutaasunit aatsitassarsiortoqartillugu tunngaviusumik malitassanik nassataqarpoq. Malittarisassat suliaassanut aatsitassarsiornerup iluani atuuttarput pingaartumik uumasooqatigiit pingaarutillit pineqartillugit.

Sumiiffiit aammalu malittarisassat nunami misissuinermi atorneqartut maannamut uumassusilinnut tunngasutigut paasisimasat pioreersut tunngavigalugit suliaapput. Namminersorlutik Oqartussat kissaateqarput nunami misissuinermi malittarisassat kapitali 2-mi aammalu kapitali 3-miittut nalilersoqqinneqassasut, uani uumasut assigiinngitsut aammalu nunap assigi digitaliusut NunaMap (<https://naturemap.eamra.gl>) nutaat tamanit iserfigineqarsinnaasunngorlugit suliarineqassasut kissaatigineqarluni. NunaMap qarasaasiatigut internettikkut nunap assigi Kalaallit Nunaani avatangiisinut aammalu NunaGIS aallerfigineqarsinnaapput (<https://nunagis-asiag.hub.arcgis.com>) aamma LicenseMap GovMin (<https://govmin.gl>) paasisutissalik toqqaannartoq kiffartuussiviuvoq.

Allakkiaq manna allagaatinut pioreersunut nutarterineruvoq qeerlutuut avataaniittut meqquisa katagartarfiisa nalunaasorneri immikkoortuanut tunngasumut (immikkoortumi 2.03.03) .Ilassut (1)-mi takuneqarsinnaavoq nunap assigatigut nutarteriffiusut tamarmik.

Naliginnaasumik nassuiaatit aamma inniminassuseq

Qeerlutooqatigiit assigiinngitsut sinerissap qanittuani sumiiffinni aaliangersimasuni meqqutik taarserniarlugit katersuuffeqartarput (Takussutissaq 1). Meqqutik katagaraagamikkik suluisa meqqui ilanngullutik aamma taarsertarput, taamaasineranilu nutaat naanissaata tungaanut sapaatip akunnerini pingasuni timmisinnaajunnaartarput. Sapaatip akunnerini taakkunani pingasuni timmisinnaanngiffianni ajoqusersuutaasinnaasunut annertuumik ulorianartorsiortarput neriniarfimminnit qimaatinneqarsinnaallutik aammalu qasujaassusaanut innarliisinnaallutik (Frederiksen et al. 2017). Meqquisa katagarfiat juulimi aallartittarpoq septemberimullu ingerlasinnaalluni, apeqqutaalluni qeerlutooqatigiit sorliunersut, qeerlutuut suaasusai aammalu sumiiffik. Assersuutigalugu angutivissat aammalu manniliunngitsut juulimi/ augustimi meqqutik katagalersarpaat kisiannili arnavissat (ikinnerullutik pissutigalugu amerlanerit piaqqatik manniliorfigisaminni najortarmagit) qaammat kingusinnerusumi meqqutik katagalersarpaat (takuuk Mosbech & Boertmann 1999).

Timmissat tamarmik Kalaallit Nunaanni "Timmissat pillugit nalunaarut nr. 17, 28. oktober 2019-meersumit illersorneqarput (Anon. 2019), immikkulli timmiaqatigiit aaliangersimasut piniagaasut tassunga ilaatinneqanngillat.

Takussutissaq 1: Qeerlutuut Kalaallit Nunaanni manniliortarlutillu meqqumik taarsiiffeqartartut. Navianartumiinneri aallaavigalugit nalunaarsorsimasut innersuullugu allattorsimaffik aappalaartumi nalunaarsuiffik nunagisami nunallu tamalaat akornani (LC: peqassuseq peqqippoq, NT: navianartumut qanippit, VU navianartumiippit (Boertmann & Bay 2018, IUCN).

Tuluttut aqqa	Danskisut aqqa	Kalaallisut aqqa	Ilisimatuus-sutsikkut aqqa	Kalaallit Nuna-anni allattorsimaffimmi aappalaartumi nalunaarsorsimanagera	Nunat tamalaat akornanni allattorsimaffimmi aappalaartumi nalunaarsorsimanagera
Common eider	Ederfugl	Miteq siorartooq	<i>Somateria mollissima</i>	LC	NT
King eider	Kongeederfugl	Miteq sioraqi	<i>Somateria spectabilis</i>	LC	LC
Long-tailed duck	Havlit	Alleq	<i>Clangula hyemalis</i>	LC	VU
Harlequin duck	Strømand	Tornarviarsuk	<i>Histrionicus histrionicus</i>	LC	LC
Red-breasted merganser	Toppet skalle-sluger	Paatsiaq	<i>Mergus serrator</i>	LC	LC

Piffissat navianartumiiffiusut

Qeerlutuut piffissami navianertorsionerpaasarput timmisinnaanngiffiini tamannalu pisarpoq juulip aallartinneraniit septemberip naajartornerata tungaanut (qulaa takuuk).

Nunami suliaqarnermi malittarisassat allannguteqarnissaannut inassuteqaatit

Nunami misissuinermi malittarisassat kingulliit 2000-meersut qeerlutuut pillugit immikkoortumi 2.03.03 ima allassimasoqarpoq:

2.03.03. Sumiiffiit mitit meqquminnik taarserfii il il. pisarpoq piffissami 1. august - 30. september taakkunani immikkoortumi 2.02.01 - mi taaneqassaaq suliaqarnerit Aatsitassanut naalackersuisoqarfimmit akuerineqassammata, kisiannili immikkoortut 2.02.02-2.02.03 atuutsinneqassanatik.

DCE-p aamma GN-p inassutigaa:

- 1/ piffissaliunneqartoq sivitsorneqassasoq taamaasilluni juulip qeqqaniit aallartittassalluni (15.) aamma sivitsorneqassalluni septemberip naaneranut (30.) aammalu
- 2/ oqaasertaliunneqarsimasut allanngortinneqassasut imatut Sumiiffiit qeerlutuut meqqusa katagarfii, aamma
- 3/ Aatsitassanut naalackersuisoqarfik allanngortinneqassalluni imatut Avatangiisit pillugit aatsitassarsionerimi aqutsisoqarfik (APAA).

taamaasilluni oqaaseqatigiit imatut isikkoqalerlutik:

2.03.03. Qeerlutuut, meqquminik katagaaffii: Piffissami 15. juulimii 30. septemberip tungaanut immikkoortumi 2.02.01-mi taaneqartut suliasat Avatangiisit pillugit aatsitassarsionerimi aqutsisoqarfimmit akuerineqartassapput (MR), kisiannili immikkoortumi 2.02.02-2.02.03-mi taaneqartut pinnaqit.

Sumiiffiit qeerlutuunut meqquminik katagaaffii pillugit pingaaruteqartut paasissutissat nutarneri

Nunami suliaqarnermi malittarisassat kingulliit (2000) takutippaat sumiiffiit pineqartut nunap assigantigut (Assiliartaq 1).

Sumiiffiit taakku maanna nalilersorneqarsimalerput nutarterneqarlutik qeerlutuut pillugit paasissutissat pigineqalersimasut tunngavigalugit 2000-miilli nalunaarutaasarsimasut aallaavigalugit ilassuteqarfigineqarsimallutik.

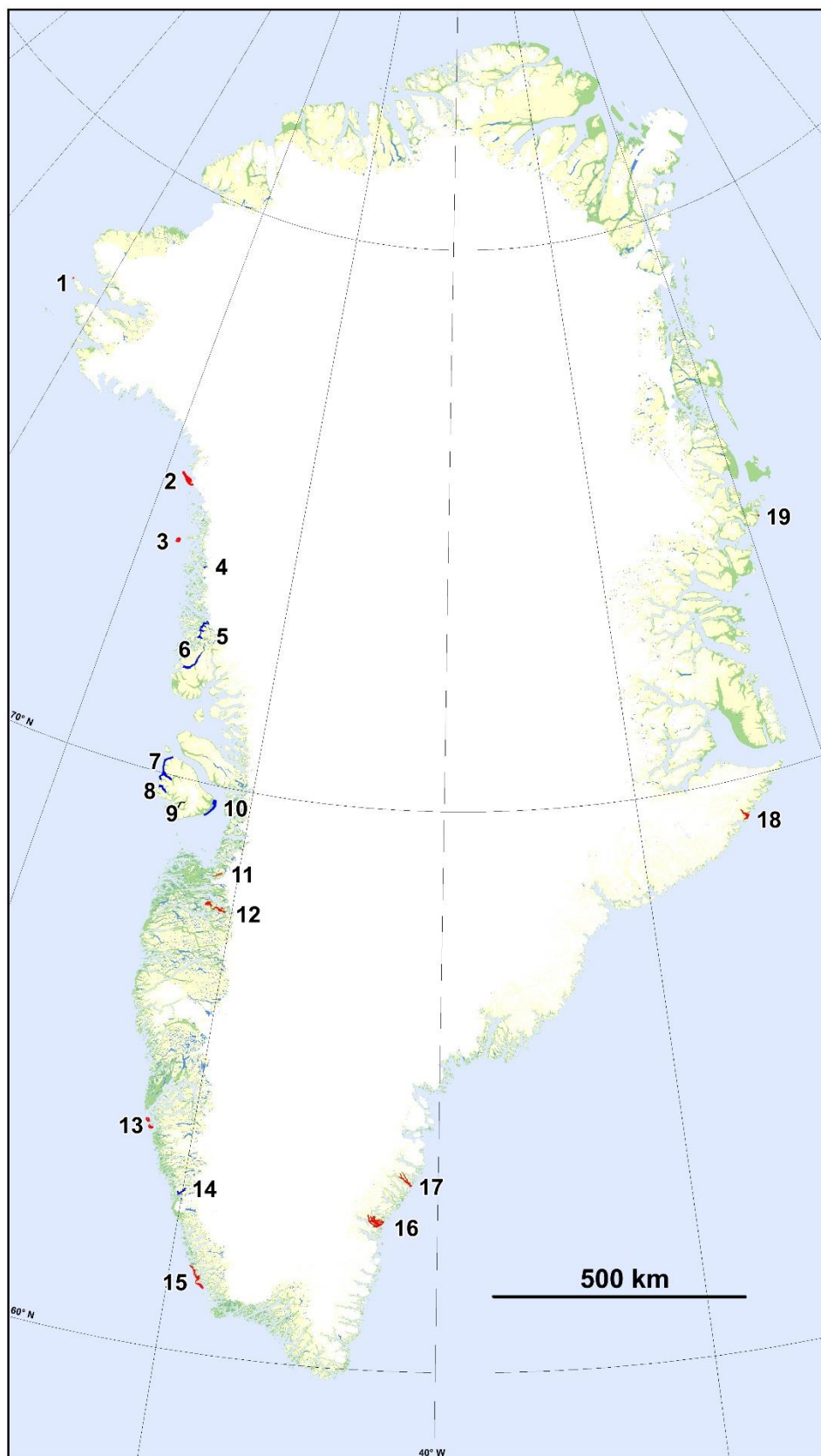
Kinguneraa maanna meqquminnik katagaaffii nutaat sumiiffiit qulit sumiissusersineqarneri (sumiiffiit 1-3, 11-13, 15-19, Assiliartaq 1, Ilassut 1).

Sumiiffiup ataatsip pingaaruteqarunnaarnera (immikkoortoq 9, Assiliartaq 1) qeerlutuut meqquminnik katagaaffiat pillugit allattorsimaffimmit peerneqarmat.

Sumiiffinnut siornatigut immikkut toqqarneqarsimasunut atuuppoq qeerlutuunut atatillugu uani takutinneqarmat paasissutissat nutaanerusut pigineqannginneri inassutigineqarporlu kisitsinerit nutaat ingerlanneqassasut.

Ilanngullugu ilisimagineqassaaq - pingaartumik avinngarusimanerusuni - meqquminnik katagaaffiit suli nalunaarsorneqarsimanngitsut sumiissusersineqarsinnaammata. Tamanna paasineqassappat malittarisassanut pineqartunut atuuttusssanngortillugit ilanngunneqassammata.

Naggasiutigalugu DCE-p aamma GN-p inassutigaat qeerlutuut meqquminik taarsiiffii nunap assiganiittut nalilersoqqinneqassasut aammalu pisari-aqassappat nutarterneqassasut akutsunngitsumik paasissutissanik nutaanik tunngaveqartumik suliarineqartassallutik.

Assiliartaq 1: Qeerlutuut meqqusa katagaaffiisa sumiiffi pillugit nunap assiga nut-artigaq. Aappalaartumik nalunaarsuisimanerup takutippaa sumiiffiit nutaat (nr. 1-3, 11-13, 15-19) aammalu tungujortumik nalunaarsukkat tassaapput nunami suli-aqarnermi malittarisassat siullernit naunaarsorsimaffiit (2000). Qernertumik nalunaarsuisimanerup takutippaa sumiiffik (nr. 9) allattorsimaffimmit peerneqartoq.

Inassuteqaatit

- Anon. 2019. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 17 af 28. oktober 2019 om beskyttelse og fangst af fugle. <https://docplayer.dk/218506742-Selvstyrets-bekendtgørelse-nr-17-af-28-oktober-2019-om-beskyttelse-og-fangst-af-fugle-anvendelsesomraade.html>
- Anon. 2000. Rules for field work and reporting regarding mineral resources (excluding hydrocarbons) in Greenland. Bureau of Minerals and Petroleum, Government of Greenland. https://govmin.gl/wp-content/uploads/2019/09/Rules_for_Fieldwork_and_Reporting_regarding_Mineral_Resources.pdf
- Boertmann, D. & Bay, C. 2018. Grønlands Rødliste 2018 – Fortegnelse over grønlandske dyr og planters trusselstatus. Aarhus Universitet, Nationalt Center for Energi og Miljø (DCE) og Grønlands Naturinstitut. <https://natur.gl/raadgivning/roedliste/>
- Frederiksen, M., Boertmann, D., Labansen, A.L., Laursen, K., Loya, W.M., Merkel, F.R., Mosbech, A. & Aastrup, P. 2017. Review af det videnskabelige grundlag for færdselsregler i følsomme områder for dyrelivet i Grønland. – Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Århus Universitet nr. 242. <http://dce2.au.dk/pub/SR242.pdf>
- Mosbech, A. & D. Boertmann 1999. Distribution, abundance and reaction to aerial surveys of post-breeding king eiders (*Somateria spectabilis*) in western Greenland. – Arctic 52: 188-203.

Ilanngussaq 1: Qeerlutuut, meqquminnik katagaaffii aaliangersakkami 2.03.03-mi pineqartut

Sumiiffiup normua nunap assigani naapertuupput (Assiliartaq 1).

1 Hakluyt Ø -p kitaata ilaani imartami

Miteq siorakimut (DCE-mit suli saqqummersinneqanngitsoq) meqqunik katagaaffik sumiiffik pingaarutilik. Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

2 Red Head imartaani, Depot Øer aamma N.E. Balle Øer Melville Bugt-mi

Sumiiffiik meqqunik katagaaffiit mitinut siorakinut (Boertmann & Huffeldt 2013). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

3 Farvandet omkring Kitsissorsuit/Ederfugleøer imartaani Nuussuup avataani, Upernaviup qanittuani

Sumiiffik meqqunik katagaaffiit mitinut siorakinut (Boertmann & Huffeldt 2013). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

4 Kangerlussuaq, Kuup kangiani, Upernaviup qanittuani

Sumiiffik meqqunik katagaaffiit nujalinnut (DCE-mit suli saqqummersinneqanngitsoq).

5 Ikermi kangerluit iluini /Upernavik Isfjord aamma Eqaqarsuit/Prøvens Laksefjord, Upernaviup qanittuani

Meqqunik katagaaffik mitinut siorakinut pingaarutilik (Mosbech & Boertmann 1999).

6 Umiiarfik, Siggup Nunataata avannaatungaani/Svartenhuk Halvø

Sumiiffik meqqunik katagaaffiit mitinut siorakinut (Mosbech & Boertmann 1999, Mosbech et al. 2006).

7 Nordvestkysten af Qeqertarsuup avannaanut kitaani Kangersooq/Nordfjord ilanngullugu

Sumiiffik meqqunik katagaaffik mitinut siorakinut (Frimer 1993, Mosbech & Boertmann 1999).

7 Akulliit/Mellemfjord, Qeqertarsuaq

Sumiiffik pingaarutilik meqqunik katagaaffik mitinut siorakinut (Frimer 1993, Mosbech & Boertmann 1999).

9. Kuannersiut Sulluat, Qeqertarsuaq

Sumiiffik una nunami suliaqarnermi malittarisassat 2000-mili saqqummersinneqarata kingorna qeerlutuunut pingaarutaarussimavoq. Allattorsimaffimmit peerneqarpoq (Egevang & Boertmann 2001b).

10 Akajarua/Mudderbugten aamma imartat Qaamassoq/Flakkerhuk qanittuani, Qeqertarsuaq

Sumiiffik meqqunik katagaaffik mitinut siorakinut (Mosbech & Boertmann 1999).

11. Tasiussarsuup Qingua, Arfersiorfiup iluanut, Aasiaat

Sumiiffik meqqunik katagaaffik nujalinnut (Boertmann & Mosbech 2001). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

12 Nuersorfik, Nasuttuup ilua/Nordre Strømfjord, Kangaatsiaq

Sumiiffik meqqunik katagaaffik nujalinnut (Boertmann & Mosbech 2001). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

13 Qissuttuut/Ravneøer aamma qeqertat Qilangarsuit kujataani, sumiiffiit immikkoortut marluk, Nuuk

Sumiiffik meqqunik katagaaffik toornaviarsunnut (Boertmann & Mosbech 2001, 2002). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

14 Ikkattoq-fjord, Frederikshåb Isblink avanna

Sumiiffik meqqunik katagaaffik nujalinnut (Egevang & Boertmann 2001a).

15 Neriap sineriaata akornani aamma Arsuq Uummanaq, Paamiut

Sumiiffik meqqunik katagaaffik toornaviarsunnut (Boertmann & Mosbech 2001, 2002). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

16 Timmiarmiit Kangertivat, Kujataani

Sumiiffik meqqunik katagaaffik mitinut (Merkel et al. 2010). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

17 Graah Fjord aamma Jætte Fjord, Kujataata kangiani

Sumiiffik meqqunik katagaaffik mitinut (Merkel et al. 2010). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

18 Knighton Fjord, Blosseville Kyst

Sumiiffik meqqunik katagaaffik mitinut siorakinut (Boertmann et al. 2009, Boertmann & Nielsen 2010). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaatut naqiterneqarsimasoq.

19 Flade Bugt, Wollaston Forland

Sumiiffik meqqunik katagaaffik allernut (Boertmann et al. 2009, Boertmann & Nielsen 2010). Nunami suliaqarnermi malittarisassani nutaani naqiterneqarsimasoq.

Inassuteqaatit

Boertmann, D. & Huffeldt, N.P. 2013. Seabird colonies in the Melville Bay, Northwest Greenland. – Scientific Report 45 from DCE – Danish Centre for Environment and Energy, Aarhus University

Boertmann, D. & Mosbech, A. 2001. Important summer concentrations of seaducks in West Greenland. An input to oil spill sensitivity mapping. – National Environmental Research Institute, Denmark, NERI Technical Report no. 345: 1-48.

Boertmann, D. & Mosbech, A. 2002. Molting harlequin ducks in Greenland. – Waterbirds 25: 326-332.

Boertmann, D. & Nielsen, R.D. 2010. Geese, seabirds and mammals in North and Northeast Greenland. Aerial surveys in summer 2009. – NERI Technical Report no. 773. National Environmental Research Institute, Aarhus University. 65 pp.

Boertmann, D., Olsen, K. & Nielsen, R.D. 2009. Seabirds and marine mammals in Northeast Greenland. – NERI Technical report no. 721.

Egevang, C. & Boertmann, D. 2001a. The Greenland Ramsar Sites, a status report. – National Environmental Research Institute (NERI), Technical Report No. 346, 96 pp.

- Egevang, C. & D. Boertmann 2001b. The Ramsar sites of Disko, West Greenland. A Survey in July 2001. - National Environmental Research Institute, Denmark. Technical Report no. 368.
- Frimer, O. 1993. Occurrence and distribution of King Eiders *Somateria spectabilis* and Common Eiders *S. mollissima* at Disko, West Greenland. - Polar Research 123: 111-116.
- Merkel, F.R., Rasmussen, L.M. & Rosing-Asvid, A. 2010. Seabirds and marine mammals in South and Southeast Greenland, June 2008. - Technical Report No. 81, Pinngorttitaleriffik, Greenland Institute of Natural Resources.
- Mosbech, A., Danø, R., Merkel, F.R., Sonne, C., Gilchrist, H.G. & Flagstad, A. 2006. Use of satellite telemetry to locate key habitats for King Eiders *Somateria spectabilis* in West Greenland. - Pp 769-776 in: Boere, C.G., Galbraith, C. & Stroud, D.A. (eds): Waterbirds around the world. - The Stationery Office, Edinburgh, p 769-776.